

Innhold

Forord	9
Kapittel 1	Dilemmaer i velferdens organisering	11
	MIA VABØ	
Kapittel 2	Bakkebyråkratiet – der emosjonelt arbeid blir politikk	29
	MIA VABØ	
Kapittel 3	Å lære å lære – om læring i praksis	47
	NINA AMBLE	
Kapittel 4	Reformtrender og endringsparadokser	62
	MIA VABØ	
Kapittel 5	Forbedringsarbeid – ulike strategier og konkurrerende kunnskapsforståelser	79
	ANNE MARIE STØKKEN	
Kapittel 6	Inneklemmt ledelse	94
	BENTE RASMUSSEN OG MIA VABØ	
Kapittel 7	Prosesstenkning – utvikling av standardiserte pasientforløp og behandlingslinjer	108
	MONA JERNDAHL FINEIDE OG HELGE RAMSDAL	
Kapittel 8	Å overbygge organisatoriske ansvarsgrenser	122
	TONE ALM ANDREASSEN	

Kapittel 9	Samhandlingsreformen – virkemidler for koordinering.	138
	DAG OLAF TORJESEN OG SIGNY IRENE VABO	
Kapittel 10	Flernivåorganisering – lokal skreddersøm og nasjonale standarder.	158
	SIGNY IRENE VABO	
Kapittel 11	Velferdens organisering – mellom styring, ledelse og læring . . .	175
	SIGNY IRENE VABO	
Litteratur	198
Om forfatterne	221

Oversikt over figurer, tabeller og tekstbokser

Figur 1.1:	Konkurrerende forvaltningsverdier/organisasjonsformer ...	22
Figur 3.1:	Mestringsstrategier og kognitiv innsats	57
Figur 11.1:	Lærings sirkelen – sammenhengen mellom læring på individ- og organisasjonsnivå.....	178
Figur 11.2:	Fire faser i kunnskapsprosessen.	179
Tabell 7.1:	Ulike anvendelsesområder for prosessbasert virksomhetsmodellering – forløpstenkning	115
Tabell 9.1:	Typologi over virkemidler for interorganisatorisk koordinering og underliggende mekanismer for koordinering. Eksempler på statlig og regional/lokal anvendelse av de ulike koordineringsvirkemidlene i Samhandlingsreformen	141
Tabell 11.1:	Generiske kunnskapstyper	180
Tabell 11.2:	Ulike tilnærminger til ledelse for læring i organisasjoner ...	182
Tabell 11.3:	Utviklingen i forvaltningsregimer	184
Tekstboks 1.1:	Utviklingstrekk av betydning for norsk velferdsforvaltning .	12
Tekstboks 1.2:	Tamme og uregjerlige problemer	17
Tekstboks 4.1:	Total kvalitetsledelse (TKL).....	73
Tekstboks 8.1:	Lovfestet rett til individuell plan	132

Forord

I diskusjoner om velferdsstaten hører vi ofte hvor viktig det er at tjenestene organiseres på en god og hensiktsmessig måte. Omorganisering, bedre styring, ledelse og samordning er standardsvar i debatten om forbedring og kvalitetsutvikling. Men hva innebærer det å organisere og styre på en hensiktsmessig måte? Hva er det som skal gjøres til gjenstand for styring og organisering? I denne boken argumenterer vi for at det er noen særegne utfordringer knyttet til det å organisere, styre og utvikle *velferdsstatens organisasjoner*. Disse utfordringene handler om å tilpasse seg en politisk så vel som en praktisk-moralsk kontekst. Velferdsorganisasjonene er ikke nøytrale instrumenter for leveranse av en hvilken som helst service. Det har betydning for utviklings- og omorganiseringsarbeidet i offentlig forvaltning i dag – herunder tilrettelegging for refleksjon og læring, effektiviserings- og kvalitetsutviklingstiltak, evidensbasert prosedyreutvikling og koordineringstiltak for eksempel i NAV- og Samhandlingsreformen. Ved å kontekstualisere organisasjonsforståelsen håper vi at boka vil inspirere både forskere, praktikere og studenter til å reflektere videre over organiseringens betydning for velferdsstatens utvikling.

Boka er resultat av dugnadsarbeid utført av forskere som tilhører ulike fag og forskningsfelt, men som deler interessen for velferdens organisering. Samarbeidet kom i stand på et seminar arrangert ved Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA) i februar 2011, som en del av prosjektet «Manoeuvring in hybrid health care organizations», finansiert av Norges forskningsråd (186516/v50). Vi tok opp tråden i diskusjonen under en sesjon på NEON-konferansen (NEttverk for Organisasjonsforskning i Norge) i november samme år. Siden har det blitt flere engasjerende bokmøter og kommentarrunder. Bidragsyterne fortjener en stor takk for å ha satt av tid til dette prosjektet i en ellers travel hverdag. Vi vil også takke Inger Marie Stigen for grundige tilbakemeldinger og innspill til helheten i boka. Endelig vil vi takke sjefsredaktør Per Robstad, redaktør Wenche Bjørnebekk og manuskoordinator Wenche Helstad for gode råd og for på en oppmuntrende og profesjonell måte å ha fulgt oss i prosessen.

Oslo, den 9. september 2014

Mia Vabø

Signy Irene Vabø